

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W SZPROTAWIE**

z dnia 2024 r.

**w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Szprotawa na lata 2025-2028**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r., poz. 1465 i 1572), art. 4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r., poz. 2151), art. 10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r., poz. 1939, z 2022 r., poz. 2600), art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2024 r., poz. 1491), Rada Miejska uchwala:

**Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Szprotawa na lata 2025-2028**

**Rozdział 1.
Postanowienia ogólne**

§ 1. 1. Źródłem finansowania zadań zawartych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii są środki finansowe budżetu gminy stanowiące dochody z tytułu opłat za zezwolenia wydane na podstawie art. 18 i art. 18¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz dochody z opłat określonych w art. 11¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, wniesione przez podmioty gospodarcze w danym roku, zgodnie z art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

2. Środki finansowe, o których mowa w ust. 1, stanowią dochód gminy, który w całości jest przekazywany na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

**Rozdział 2.
Cel programu**

§ 2. 1. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu, narkotyków, uzależnień behawioralnych, wytycza główne kierunki działań profilaktycznych oraz działań mających na celu rozwiązywanie problemów uzależnień, integrację i reintegrację społeczną osób uzależnionych i współuzależnionych, członków ich rodzin.

2. Celem głównym Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych i używania innych substancji psychoaktywnych poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Szprotawa oraz prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych. Kształtowanie polityki alkoholowej oraz przeciwdziałania narkomanii poprzez zapobieganie powstawaniu nowych problemów uzależnień. Wzrost kompetencji mieszkańców i uczniów szkół znajdujących się na terenie gminy z zakresu problematyki uzależnień i zachowań ryzykownych.

3. W latach 2025-2028 cel główny określony w ust. 2 będzie kontynuacją podjętych działań w latach poprzednich i planuje się jego realizację poprzez:

- 1) zapewnienie dzieciom i młodzieży dostępu do programów profilaktycznych z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej;
- 2) prowadzenie edukacji publicznej z zakresu problemów uzależnień od alkoholu, narkotyków i innych uzależnień;

- 3) zapewnienie pomocy opiekuńczej i wychowawczej dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych problemem uzależnienia i uzależnionych od alkoholu, narkotyków itp. m.in. poprzez organizację letniego wypoczynku, finansowanie kosztów prowadzenia placówek wsparcia dziennego (wynagrodzenia, dożywianie dzieci i młodzieży, zakup materiałów, koszty wycieczek - według wskazań oferty);
- 4) zmniejszanie rozmiarów naruszeń prawa na rynku alkoholowym;
- 5) zwiększenie dostępu do profesjonalnej pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych, zagrożonych uzależnieniem i współuzależnionych, członków ich rodzin;
- 6) promowanie zdrowego i trzeźwego stylu życia oraz alternatywnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci, młodzież oraz dorosłych;
- 7) wzmacnianie kompetencji członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pracowników pomocy społecznej, oświaty, policji, służby zdrowia, straży miejskiej w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przepisów prawa, podejmowania interwencji w sytuacjach problemowych poprzez organizowanie szkoleń, wymianę doświadczeń, monitorowanie i diagnozowanie sytuacji związanej z rozmiarem uzależnień w gminie;
- 8) wspieranie środowisk anonimowych alkoholików poprzez finansowanie kosztów utrzymania i prowadzenie punktu konsultacyjnego, zakup materiałów edukacyjnych itp.

4. Integralną częścią Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest rozpoznanie środowiskowe uwzględniające diagnozę problemów lokalnych oraz zasobów w sferze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i innych uzależnień jakimi dysponuje gmina. Bezpośrednio z diagnozą łączy się systematyczne monitorowanie zmian i trendów w zakresie problemów i postaw związanych z problemami obejmującymi wszystkie obszary Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w tym profilaktykę szkolną, środowiskową, leczenie odwykowe, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, edukację publiczną oraz rynek napojów alkoholowych.

Rozdział 3.

Zadania programu i sposób ich realizacji

§ 3. 1. Większość zadań realizowanych na poziomie gminy, zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r., poz. 2151) i ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r., poz. 1939, z 2022 r., poz. 2600), w obszarze profilaktyki szczególnie uniwersalnej i edukacji społecznej jest wspólnych lub zbieżnych, a ich adresatami są te same lub pokrewne grupy osób. Zasadne więc jest przyjęcie do realizacji zadań zapisanych w wymienionych ustawach jednego Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii. Nowoczesne podejście do profilaktyki, leczenia i rehabilitacji musi zakładać kontekst wszystkich uzależnień ze względu na upowszechniające się wzory łączenia substancji i przenoszenia uzależnień.

2. Główne zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w szczególności będą obejmować:

- 1) **Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób dorosłych, młodzieży, dzieci i ich rodzin, współuzależnionych, uzależnionych i zagrożonych uzależnieniami od alkoholu, narkotyków i uzależnień behawioralnych.** Celem zadania jest ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych.

Planowane działania:

- a) organizowanie pomocy terapeutycznej w formie programu psychoterapii, edukacji grupowej i indywidualnej prowadzonej przez kompetentne organizacje i osoby fizyczne, zajmujące się problemem przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii, uzależnieniom behawioralnym tj.:
 - prowadzenie terapii,
 - organizowanie spotkań edukacyjno-terapeutycznych,
 - prowadzenie grupy wstępnej,
 - prowadzenie grupy zaawansowanej.

- b) rozwijanie i wspieranie działalności punktu informacyjno– konsultacyjnego między innymi, poprzez:
 - motywowanie osób uzależnionych do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia,
 - kierowanie do leczenia specjalistycznego,
 - motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie do zmiany szkodliwego wzoru picia,
 - udzielanie i gromadzenie informacji o formach profesjonalnej pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej osobom uzależnionym i współuzależnionym w ośrodkach na terenie gminy, powiatu, regionu, województwa,
 - rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielenie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy,
 - inicjowanie interwencji kryzysowej,
 - udostępnianie materiałów informacyjnych na tematy związane z uzależnieniami od środków psychoaktywnych,
 - udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym.

c) finansowanie opinii biegłych sądowych tj. psychologa i psychiatry w przedmiocie uzależnień.

2) Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomania, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie. Celem zadania jest ograniczenie zaburzeń życia rodzinnego, w tym szkód zdrowotnych i rozwojowych dzieci z ww. rodzin. Planowane działania:

- a) współpraca merytoryczna z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w zakresie poradnictwa, udzielania pomocy psychologicznej i prawnej w Punkcie Wsparcia Psychologicznego, funkcjonującym przy Ośrodku Pomocy Społecznej,
- b) podejmowanie przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych czynności interwencyjno – motywujących wobec osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków do poddania się leczeniu odwykowemu, terapii lub oddziaływaniom korekcyjno– edukacyjnym,
- c) prowadzenie w szkołach, przedszkolach, placówkach wsparcia dziennego działań z zakresu profilaktyki uzależnień (zajęć profilaktycznych, zajęć psychoedukacyjnych dla rodziców i treningów psychoedukacyjnych dla nauczycieli i wychowawców, spotkań terapeutycznych),
- d) współpraca merytoryczna z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- e) realizacja procedury interwencji "Niebieskich kart" przez gminną komisję w jednostkach komisariatu policji, ośrodka pomocy społecznej, oświaty, służby zdrowia.

3) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczęszczających w pozalekcyjnych programach opiekuńczo- wychowawczych. Celem zadania jest zwiększenie świadomości wśród dzieci i młodzieży nt. zagrożeń wynikających z używania alkoholu, narkotyków i innych substancji uzależniających, uzależnień behawioralnych.

Planowane działania:

- a) tworzenie zintegrowanego systemu uniwersalnej, selektywnej i wskazującej profilaktyki problemowej obejmującej dzieci i młodzież, nauczycieli, rodziców oraz inne grupy społeczne mające wpływ na kształtowanie polityki trzeźwościowej:
 - współpraca z placówkami oświatowymi oraz placówkami wsparcia dziennego,
 - współpraca z grupami społecznymi i zawodowymi mającymi swój udział w kreowaniu polityki trzeźwościowej na terenie gminy,
 - działania na rzecz ograniczania dostępności alkoholu dla nieletnich,
 - wdrażanie programów profilaktyczno– interwencyjnych dla młodzieży upijającej się,
 - działania edukacyjne i informacyjne skierowane do całej populacji miasta i gminy, wdrażanie ogólnopolskich kampanii,

- realizowanie rekomendowanych programów profilaktycznych, psychoedukacyjnych, korekcyjno-edukacyjnych przez certyfikowanych pedagogów, trenerów dla dzieci i młodzieży z grup ryzyka,
- prowadzenie działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym.

b) prowadzenie działań profilaktycznych wspartych różnymi przedsięwzięciami sportowo- rekreacyjnymi, muzycznymi i edukacyjnymi,

c) edukacja zdrowotna:

- prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych, w tym kampanii edukacyjnych, dotyczących ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu i narkotyków dla konsumentów i ich otoczenia oraz uzależnień behawioralnych,
- prowadzenie działań edukacyjnych dla dorosłych w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu i spożywania narkotyków przez dzieci i młodzież oraz uzależnień behawioralnych,
- upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinach, w szczególności z problemem alkoholowym i narkomanii, - upowszechnianie wiedzy na temat szkód wynikających z picia alkoholu i spożywania narkotyków przez kobiety w ciąży.

4) Organizowanie i prowadzenie placówek wsparcia dziennego, wspartych programami profilaktycznymi.

Celem zadania jest prowadzenie działań edukacyjnych, opiekuńczych i rozwojowych wobec dzieci i młodzieży, pochodzących w szczególności z rodzin dysfunkcyjnych z problemem alkoholowym, narkomanii i innych uzależnień wobec ich rodziców/ opiekunów.

Planowane działania:

- a) udzielenie dotacji na prowadzenie placówek wsparcia dziennego,
- b) zakup i dystrybucja materiałów informacyjno-edukacyjnych (broszur, plakatów, literatury itp.) w zależności od potrzeb i możliwości finansowych.

5) Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych w celu ograniczenia zjawiska sprzedaży alkoholu osobom nieletnim, nietrzeźwym i na kredyt.

Celem zadania jest przeciwdziałanie naruszeń przepisów prawa.

Planowane działania:

- a) organizowanie szkoleń dla sprzedawców,
- b) zakup materiałów informacyjno-edukacyjnych,
- c) prowadzenie kontrolowanego zakupu alkoholu.

6) Podejmowanie działań na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości na drogach. Celem zadania jest przeciwdziałanie naruszeń przepisów prawa i działania o charakterze profilaktycznym.

Planowane działania:

- a) zakup materiałów informacyjno-edukacyjnych,
- b) działania edukacyjne.

7) Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii. Celem zadania jest poszerzenie i urozmaicenie działań o charakterze profilaktycznym.

Planowane działania:

- a) współpraca z instytucjami (ośrodkiem pomocy społecznej, szkołami, przedszkolami, służbą zdrowia, komisariatem policji, domem kultury, sądem, itp.), organizacjami pozarządowymi, osobami fizycznymi, którzy są współrealizatorami programu,
- b) współpraca z mediami,
- c) organizowanie letniego wypoczynku dla dzieci i młodzieży z grupy ryzyka, pochodzących z rodzin dysfunkcyjnych, z problemem alkoholowym i narkomanii,

- d) organizowanie i prowadzenie placówek wsparcia dziennego, dla dzieci i młodzieży z grupy ryzyka, pochodzących z rodzin dysfunkcyjnych, z problemem alkoholowym i narkomanii,
 - e) doposażanie szkół, przedszkoli i innych placówek w pomoce (materiały dydaktyczne, terapeutyczne) oraz sprzęt niezbędny do realizacji zajęć,
 - f) wspieranie środowisk anonimowych alkoholików (finansowanie kosztów utrzymania i prowadzenia punktu konsultacyjnego, zakup usług i materiałów edukacyjnych).
- 8) **Udzielanie pomocy osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób.** Celem zadania jest ograniczenie zaburzeń życia rodzinnego oraz integracja społeczna.

Planowane działania:

- a) Realizowanie zadań związanych z integrowaniem ww. osób ze środowiskiem lokalnym poprzez:
 - współfinansowanie kosztów reintegracji społecznej uczestników Centrum Integracji Społecznej, (współfinansowanie uczestnictwa w warsztatach),
 - prowadzenie innych działań związanych z integracją społeczną i zawodową osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków i ich rodzin.
 - 9) **Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.**
3. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:
- 1) członkom komisji przysługuje wynagrodzenie za udział w każdym posiedzeniu i pracach w komisji,
 - 2) wynagrodzenie o którym mowa w pkt 1 nie przysługuje, gdy członek komisji wykonuje czynności, w godzinach pracy i za te godziny otrzymuje wynagrodzenie w ramach stosunku pracy,
 - 3) wynagrodzenie, o którym mowa w pkt 1, ustala się w następującej wysokości:
 - a) Przewodniczący Komisji – 800 zł (brutto),
 - b) Zastępca Przewodniczącego Komisji – 700 zł (brutto),
 - c) Sekretarz Komisji – 700 zł (brutto),
 - d) Członek Komisji – 600 zł (brutto).
 - 4) w celu podniesienia kompetencji zawodowych członkom komisji przysługuje z tytułu udziału w organizowanych obowiązkowych szkoleniach, konferencjach, seminariach z zakresu rozwiązywania problemów alkoholizmu, narkomanii, uzależnień behawioralnych i przeciwdziałania przemocy w rodzinie, dodatkowe wynagrodzenie na pokrycie związanych z tym kosztów udziału i dojazdu.

Rozdział 4. Realizacja programu

§ 4. 1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych koordynuje i realizuje zadania Programu.

2. Za realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii od strony finansowej odpowiada Burmistrz.

§ 5. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Szprotawy.

§ 6. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2025 r. i podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty.

Przewodniczący Rady Miejskiej

Andrzej Stambulski

Anna Kowalska-Kasprzak
RADCA PRAWNY 19.11.24r.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r., poz. 1465 i 1572), art. 4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r., poz. 2151), art. 10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r., poz. 1939, z 2022 r., poz. 2600) oraz art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2024 r., poz. 1491), rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025 (Dz. U. z 2021 r., poz. 642) programy o których mowa, uchwała Rada Gminy.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2025 - 2028 rok jest kontynuacją przedsięwzięć w obszarze profilaktyki zainicjowanych na terenie Gminy Szprotawa, systematycznie i konsekwentnie realizowanych w latach poprzednich. Został on opracowany zgodnie z obligatoryjnymi zadaniami oraz potrzebami występującymi na terenie Gminy Szprotawa, co pozwoli na zajęcie się problematyką alkoholizmu, narkomanii i innych uzależnień w sposób zorganizowany i kompleksowy. Zadania przedstawione w programie będą realizowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Źródłem finansowania zadań zawartych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii są środki finansowe budżetu gminy stanowiące dochody z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, wniesione przez podmioty gospodarcze w latach 2025 - 2028, zgodnie z art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r., poz. 2151). Środki finansowe, o których mowa w ust. 1, stanowią dochód gminy, który w całości jest przekazywany na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii i tylko na ten cel mogą być przeznaczone. W związku z powyższym realizacja ww. Programu nie będzie powodowała skutków finansowych dla Gminy Szprotawa.

Burmistrz sporządzi raport z wykonania w danym roku Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii i efektów jego realizacji, który przedłoży Radzie Miejskiej w terminie do 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy raport.

Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2025 - 2028 nie rozwiąże wszystkich problemów dotyczących uzależnień, jednakże przyczyni się do tworzenia warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje do powstrzymywania się od spożycia alkoholu, narkotyków i innych uzależnień., działalności wychowawczej i informacyjnej, ograniczenia dostępności do używek, zapobiegania negatywnym następstwom nadużywania alkoholu, narkotyków i innych uzależnień oraz ich usuwania.

Sporządziła: insp. ds. społecznych Donata Hejnosz

Szprotawa, dnia 25 październik 2024 r.

BURMISTRZ
Miroslaw Gask

